Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

15.11.2018

SM1834511
00.00.01.00.00
SMDno-2017-700

Erityisasiantuntija Elina Rantakokko

Hallintovaliokunta
hav@eduskunta.fi

Hallintovaliokunta 16.11.2018 klo 11.15

HE 179/2018 vp eduskunnalle ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain 97 a §:n muuttamisesta

Hallitus on 11.10. antanut esityksen eduskunnalle liittyen asedirektiiviin tehtyjen muutosten vuoksi tarpeellisten lainmuutosten tekemisestä ampuma-aselakiin, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annettuun lakiin ja asevelvollisuuslain 97 a §:ään. Ehdotettujen lainmuutosten tavoitteena on panna asedirektiivin muutokset täytäntöön niin, ettei kuitenkaan hankaloiteta suomalaista reserviläistoimintaa, ampumaharrastusta tai -urheilua.

Ampuma-aselaissa ehdotetaan säädettäväksi ampuma-aseluvan haltijoiden seurannasta ja aseluvan säännöllisestä tarkastelusta. Asedirektiivi edellyttää luvan myöntämisen edellytysten seuraamista ja lupien peruuttamista siinä tapauksessa, että edellytyksiä luvanmyöntämiselle ei enää ole.

Ampuma-aselakiin lisättäisiin säännös aseen ostajan henkilöllisyyden ja aseluvan tarkastamisesta etäkaupan yhteydessä. Merkintöjä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin ja merkinnän tekemiselle asetettaisiin aikarajoitus. Asevälittäjiä koskeva määritelmä lisättäisiin lakiin.

Ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan peruuttamista koskevia säännöksiä muutettaisiin niin, että lupa tulisi peruuttaa niissä tapauksissa, joissa luvan myöntämisen edellytyksiä ei enää ole. Lisäksi harkinnanvaraisia ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan peruuttamisperusteita tarkennettaisiin.

Luvanhaltijan tulisi tehdä ilmoitus ampuma-aseen tai aseen osan lainaamisesta poliisille, jos lainaaminen kestäisi pitempään kuin 30 päivää. Säännöstä poikkeuksesta aseen osien luvanvaraisuuteen tarkennettaisiin niin, että luvanvaraista ei olisi osien hankkiminen, jos henkilöllä on oikeus vastaavista osista kootun ampuma-aseen hallussapitoon, eikä hankittavista osista saa koottua toista ampuma-asetta.

Esityksen mukaan isot latauslaitteet olisivat jatkossa luvanvaraisia, mutta luvanvaraisuus ei koskisi suurta osaa koristelippaista tai toimimattomia latauslaitteita. Asedirektiivin mukaan luvattomasti isoa latauslaitetta

hallussaan pitävältä tulee peruuttaa direktiivissä B-luokkaan kuuluvat aseluvat. Direktiivin mukaan näitä isoja latauslaitteita keskisytytteisiin itselataaviin kertatuliaseisiin saavat hankkia enää direktiivin mukaisten poikkeuslupien haltijat, eli latauslaitteiden kauppaa tulee voida säännellä.

Lakia vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta ehdotetaan muutettavaksi niin, että laissa määriteltäisiin Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen julkiseksi hallintotehtäväksi sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen antaminen ja yhdistykselle säädettäisiin mahdollisuus saada aselupia reserviläiskivääreihin isolla latauslaitteella sotilaallisia valmiuksia palvelevan ampumakoulutuksen antamista varten.

Esityksessä ehdotetaan, että yksittäisille henkilöille ja yhteisöille säädettäisiin tietyin edellytyksin mahdollisuus saada lupa tiettyihin asedirektiivin kiellettyihin aseisiin esimerkiksi kansallisen puolustuksen tarkoituksessa, ampumaurheiluun tai keräilyä varten. Puolustusvoimille tulisi uusi rooli lausunnonantajana tietyissä, kansallisen puolustuksen tarkoituksessa haettavissa luvissa asedirektiivissä kiellettyihin aseisiin.

Esityksessä hyödynnetään mahdollisuus pitää voimassa kiellettyihin aseisiin ennen direktiivin voimaantuloa myönnetyt aseluvat siirtymäsäännöksen nojalla. Asedirektiivissä siirtymäsäännös kiellettyyn luokkaan siirrettyihin aseisiin on sidottu direktiivin voimaantulopäivämäärään. Direktiivin voimaantulon jälkeen hankittuihin kiellettyihin aseisiin tulisi hakea lupaa puolen vuoden kuluessa, lupahakemus käsiteltäisiin maksutta.

Esityksen antamisen jälkeen on noussut esiin tarve tehdä muutos ampuma-aselain 17 §:ään koskien valtion ampuma-aseiden korjaamista tai muuntamista. Puolustusvoimien ampuma-aseita korjataan ja muunnetaan Puolustusvoimien strategisten kumppaneiden toimesta. Koska valtion ampuma-aseet ovat valtion valvonnassa ja merkittyinä valtion järjestelmiin, tulisi niiden myös silloin, kun ne ovat korjattavina tai muunnettavina muualla kuin valtion laitoksessa, olla ampuma-aselain soveltamisalan ulkopuolella. *Ampuma-aselain 17 §:n 1 momenttiin ehdotetaan tämän johdosta lisättäväksi uusi 7 a kohta, jonka mukaan ampuma-aselakia ei sovellettaisi valtion ampuma-aseiden ja aseen osien korjaamiseen ja muuntamiseen.*

Hallituksen esityksessä on myös teknisiä virheitä, joihin kiinnitetään valiokunnan huomiota. Ampuma-aselain 25 §:n muutosehdotuksessa pitäisi 4 momentissa lukea 10 päivää, kun esityksessä on 0 päivää. Ehdotetussa ampuma-aselain 45 §:n 10 momentissa tulisi viitata 45 §:n 7 momentin sijaan pykälän 8 momenttiin. Myös asevelvollisuuslain 97 a §:n muutosesityksessä tulisi viitata ampuma-aselain 45 §:n 8 momenttiin 7 momentin sijasta.

Liitteet: hallituksen esitykseen liittyvät asetusluonnokset

Lausunto SM1834511
00.00.01.00.00
15.11.2018 SMDno-2017-700